

Halden kommune
v/ Kontrollutvalget
Storgata 8
1771 Halden

Revisjonsrapport nr 12 (journalføres)

10. april 2017

REVISJONSRAPPORT 2016 - HALDEN KOMMUNE

I forbindelse med vår revisjon av Halden kommune har vi noen innspill og kommentarer som vi ønsker å rapportere til dere.

I vår revisjon har vi gjennomført de revisjonshandlinger vi har ansett nødvendige for å få bekreftet at kommunens regnskaper ikke inneholder vesentlige feil eller mangler og for å avgi revisjonsberetning. I tillegg har vi utført de kontrollhandlinger som er nødvendige for å attestere på kommunens kontrolloppstilling til lønnsoppgavene.

Rådmannen er ansvarlig for å etablere og opprettholde en tilfredsstillende intern kontroll, herunder sørge for at regnskapsføringen er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Som ledd i revisjonen har vi vurdert den del av kommunens interne kontroll som er av betydning for regnskapet og kommunens lovbestemte oppgave- og opplysningsplikt i følgeskrivet til lønnsoppgavene. Vi har ikke utført de tester som er nødvendige for å avgi en uttalelse om kvaliteten på den interne kontroll.

I samsvar med bestemmelser i lov og god kommunal revisjonsskikk har vi i vedlegg til dette brevet kommentert på enkelte forhold som vi er blitt oppmerksomme på ved utførelsen av vår revisjon.

Dersom det er behov for nærmere diskusjon av forholdene som er påpekt, står vi gjerne til disposisjon.

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Kjartan Kvamme
statsautorisert revisor

Kopi: Rådmann i Halden kommune
Økonomisjef i Halden kommune

Vedlegg til Revisjonsrapport nr 12**1. Selvkost*****Eldre selvkostfond******Observasjon***

Gjennom vår revisjon har vi avdekket at selvkostfondet for både «Vann» og «Renovasjon» er for gamle i henhold til gjeldende bestemmelser. Vi har tidligere år kommentert samme forhold, senest for årsregnskapet 2015. Vi gjentar at selvkostfond skal ikke bygges opp for å subsidiere fremtidige brukere, men benyttes over en periode på maksimalt 5 år. Det er nødvendig å følge opp aldersfordelingen på et tidlig stadium for å unngå slike situasjoner i fremtiden.

Anbefaling

Vi anbefaler at kommunen innarbeider rutiner for å følge opp budsjettering og utvikling av selvkostfondene på et tidligere tidspunkt, slik at situasjoner som vi har observert ovenfor, kan håndteres innenfor gjeldende tidsramme på 5 år.

Kommunens kommentar

Vi er enig i observasjonen rettet mot aldersfordelingen på selvkostfondene og vil sørge for at de håndteres innenfor gjeldende tidsramme på 5 år. Kommunen har allerede etablert gode rutiner for budsjettering og oppfølging av selvkostfondene ved bruk av verktøyet Momentum, som hensyntar bruk av gamle fond inn i kalkylene på selvkostområdet. I dette ligger at i budsjettkalkylen for 2016 var det budsjettet med bruk av 5 år gamle fond, mens årets resultat for 2016 ble bedre enn budsjettet.

2. Bankkonto – juridisk eier

Brygga omsorgsboliger

Observasjon

Ved revisjon av bankbeholdningen til kommunen avdekket vi to kontoer som ikke er bokført i årsregnskapet. Ved nærmere undersøkelser viste det seg at bankkontoene tilhører Brygga Omsorgsboliger, registrert som underenhet av Halden kommune, og at kommunen er juridisk eier av kontoene. Bankinnskuddene beløper seg samlet til kr 4 674 525 i 2016.

Vi er informert om at det blir utarbeidet eget regnskap for omsorgsboligene. Etter hva vi forstår, er ikke dette regnskapet inkludert i årsregnskapet til Halden kommune. Vi stiller derfor spørsmål - om regnskapspostene (eiendeler, gjeld og resultatposter) til omsorgsboligene burde vært inkludert inn i årsregnskapet til Halden kommune?

Anbefaling

Vi ber kommunen å vurdere om regnskapet til omsorgsboligene burde vært inkludert som en del av årsregnskapet til Halden kommune for 2016.

Kommunens kommentar

Halden kommune er juridisk eier av Brygga omsorgsboliger borettslag, hvor Halden boligbyggelag (Habo) er ansvarlig for regnskapsføring og forvaltning vedrørende borettslaget. Regnskapet tilknyttet borettslaget er et særregnskap utenfor kommunens regnskap og det er i forbindelse med opprydning hos kommunens bankforbindelse at kontoen nå har blitt plassert under kommunen som juridisk eier. Vi er enig i observasjonen og vil sørge for at det foretas en vurdering av hvorvidt regnskapet til omsorgsboligene skal være del av regnskapet til Halden kommune.

3. Regnskapsestimat

Tilskudd til ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Observasjon

Tilskudd i forbindelse med ressurskrevende helse- og omsorgstjenester fremstår som en regnskapspost som ikke kan måles nøyaktig men som må estimeres ved utarbeidelse av årsregnskapet og innebærer estimeringsusikkerhet.

Ved vår gjennomgang av estimatet for regnskapsåret 2016, viser det at tilskuddsbeløpet er regnskapsført med en feil på hele kr 19,3 mill (for lave inntekter). Avviket i regnskapsåret 2015 var også betydelig og utgjorde da kr 11,7 mill (for lave inntekter). Ved behandling av regnskapsestimater stilles det strenge krav til kommunens ledelsen med tanke på nøyaktighet og måling av regnskapsposten.

Etter vår mening er estimatavvikene for store og regnskapsposten er ikke tilstrekkelig dokumentert på tidspunkt for avleggelse av årsregnskapet. Ledelsen bør starte arbeide med å utarbeide estimatet på et tidligere tidspunkt og i god tid før avleggelse av årsregnskapet, 15. februar. Som følge av stor usikkerhet ved måling av estimatet, må ledelsen utarbeide en beskrivelse av metoden som er benyttet ved utarbeidelse av estimatet, hvilke relevante kontroller som er etablert, hvorvidt ledelsen har brukt en ekspert og hvilke forutsetninger som er lagt til grunn ved beregning av estimatet.

Anbefaling

Vi anbefaler at hensiktsmessige rutiner etableres på dette området, slik at estimatet bokføres uten vesentlige avvik. Samtidig bør det innarbeides i note til årsregnskapet hvordan slike tilskudd er beregnet og vurdert.

Kommunens kommentar

Vi er enig i observasjonen, samt revisors påpekning om at det stilles strenge krav til kommunens ledelse tilknyttet nøyaktighet i behandling av regnskapsestimater, hvor bokføring av regnskapspostene skal utføres uten vesentlige avvik. Vi tar inn over oss at det kan opplyses i note hvordan tilskudd er beregnet og vurdert.

4. Verdsettelse av lån

Lån til Halden Byutvikling AS

Observasjon

Halden kommune har et lån til Halden Byutvikling AS (HBU) som utgjør kr 51,8 mill ved utgangen av 2016. Vi har fått opplyst at dette mellomværende i utgangspunktet oppstod ved overdragelse og salg av et tomteområde fra Halden kommune til HBU i 2009/2010. Dersom kjøpesummen ikke ble betalt innen 3 år, skulle man inngå en gjeldebrevavtale/låneavtale med nærmere bestemte lånebetingelser.

Ved vår revisjon innhenter vi kommunens verdivurdering av lånet. Av denne fremgår at kommunen ikke har funnet indikasjoner på verdifall og har av den grunn ikke foretatt nedjustering av lånets nominelle verdi ved utgangen av regnskapsåret 2016.

Vi har innhentet sist avlagte årsregnskap 2015 for Halden Byutvikling AS, og noterer oss diverse oppslag i media om innsigelser fra Jernbaneverket, som kan tyde på at utbyggingsprosjektet og tomteområdet i verste fall ikke blir noe av. Arbeidet med å realisere en verdi i prosjektet som minst dekker lånet til HBU, kan synes å være svært urealistisk på nåværende tidspunkt. Vi kan heller ikke se at det finnes annen likviditet i HBU som kan betjene rente- og avdragsbetalinger av lånet i tiden fremover.

Etter vår mening synes det å foreligge klare indikasjoner på verdifall som følge av innsigelser fra Jernbaneverket og det faktum at HBU ikke klarer å skape lønnsom drift og bygge opp likviditet til å betjene lånets størrelse på kr 51,8 mill. Av den grunn mener vi Halden kommune må gjøre en ny nedskrivningsvurdering av lånet med utgangspunkt i de indikasjoner som foreligger. I en slik vurdering bør det også beregnes på hva et salg av det aktuelle tomteområde til Jernbaneverket vil kunne innbringe, dersom dette alternativet skulle fremstå som det eneste.

Anbefaling

Vi anbefaler kommunen å foreta en nedskrivningsvurdering av lånet til Halden byutvikling AS med utgangspunkt i verdifall-indikasjoner som foreligger på tidspunkt for avleggelse av årsregnskapet for 2016.

Kommunens kommentar

Halden kommune har foretatt en nedskrivningsvurdering av lånet gitt til Halden byutvikling AS i forbindelse med regnskapsavleggelsen for 2016. Siste offentlige tilgjengelige regnskap for selskapet (pr. tidspunkt for avleggelse av kommunens regnskap), er regnskapet for 2015. Det fremgår av dette regnskapet at verdien på tomteområdet (varelager) er 55 mkr. Videre har Halden byutvikling en avtale med Norsk Helsehus AS om områdene Tyska og Hollenderen. Her sier avtalen at Norsk helsehus skal betale 100 mkr. for områdene, hvorav 2 mkr. er betalt allerede, og 98 mkr. skal betales når hvert av de tre byggetrinnene starter. Det at jernbaneverket har lagt foreløpig beslag på disse områdene betyr ikke annet enn at prosjektet utsettes. Først når jernbaneverket har valgt trassé, og man ser hvor selve jernbanespolet blir liggende, kan reell verdi på området vurderes. Rådmannen vil her også opplyse om at bokført verdi på tomteområdet (55 mkr) er den samme som bokført verdi var i Halden kommune på overføringstidspunktet (2010). Reell verdi på området (gitt i avtalen med Norsk Helsehus AS) er 100 mkr. Rådmannen legger dette til grunn i sin vurdering, og mener det ikke er reelt grunnlag for å foreta en nedskrivning på nåværende tidspunkt.